

Sygn. akt VII Ua 86/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 maja 2022 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Roslan - Karasińska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 18 maja 2022 r. w Warszawie

sprawy W. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z udziałem zainteresowanego (...) Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w P. (płatnika składek)

o zasiłek chorobowy, podstawę wymiaru zasiłku chorobowego i świadczenie rehabilitacyjne, odsetki

na skutek apelacji pełnomocnika odwołującego się

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi- Południe w Warszawie, VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych z dnia 14 września 2021 r. sygn. VI U 227/20

1. uchyła wyrok w całości i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Warszawy Pragi - Południe w Warszawie, VI Wydziałowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oraz znosi postępowanie sądowe od dnia 01 października 2020r.,
2. pozostawia rozstrzygnięcie o kosztach procesu przed sądem II instancji do rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Warszawy Pragi - Południe w Warszawie, VI Wydziałowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych.

Sygn. akt VII Ua 86/21

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31 marca 2020 roku znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. zmienił decyzję z dnia 21 stycznia 2020 roku znak: (...) w ten sposób, że przyznał W. C. prawo do dopłaty do zasiłku chorobowego za okres od 22 grudnia 2009 roku do 13 czerwca 2010 roku i świadczenia rehabilitacyjnego od 14 czerwca 2010 roku do 9 kwietnia 2011 roku, ustalił podstawę wymiaru zasiłku chorobowego od 22 grudnia 2009 roku do 13 czerwca 2010 roku w wysokości 3.618,86 zł, ustalił podstawę wymiaru świadczenia rehabilitacyjnego od 14 czerwca 2010 roku do 30 czerwca 2010 roku w wysokości 3.810,66 zł, od 1 lipca 2010 roku do 31 sierpnia 2021 roku w wysokości 3.316,38 zł, od 1 września 2010 roku do 30 listopada 2010 roku w wysokości 3.203,08 zł, od 1 grudnia 2010 roku do 28 lutego 2011 roku w wysokości 3.203,08 zł oraz od 1 marca 2011 roku do 9 kwietnia 2011 roku w wysokości 3.438,21 zł. W ten sposób na nowo ustalono podstawę wymiaru zasiłku chorobowego i świadczeń rehabilitacyjnych z uwzględnieniem wypłaconych kwot dla W. C. tytułem jego wynagrodzenia z masy upadłości spółki.

Od powyższej decyzji odwołanie wniósł W. C. zaskarżając ją w części, wskazując m.in., że organ rentowy nie uwzględnił prawidłowej podstawy wymiaru świadczeń z powodu niedopełnienia przez pracodawcę działań związanych z wypłatą mu pełnego wynagrodzenia wynikającego z umowy o pracę. Z kolei organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Postanowieniem z dnia 1 października 2020 roku sąd I instancji zawiadomił zainteresowanego syndyka masy upadłości F. Sp z o.o. w upadłości z siedzibą w P. o toczącym się postępowaniu (k. 30).

Wyrokiem z dnia 14 września 2021 r. Sąd I instancji przekazał roszczenie o odsetku od dopłaty zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S., a w pozostałym zakresie oddalił odwołanie (k. 78).

Odnosząc się do żądania przyznania odwołującemu dopłaty do zasiłku chorobowego za okres od 8 grudnia, a nie od 22 grudnia 2009 roku, sąd rejonowy przyjął, że odwołującemu nie jest należny zasiłek chorobowy za okres kiedy otrzymywał wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy. Następnie sąd I instancji wskazał, że podstawą wymiaru zasiłku chorobowego w rozumieniu art. 36 ust. 1 ustawy zasiłkowej jest wynagrodzenie faktycznie wypłacone przez pracodawcę, a w przypadku gdy pracodawca nie wypłaca wynagrodzenia, podstawą jest zgodnie z art. 45 ust. 1, minimalne wynagrodzenie za pracę. W tym kontekście sąd rejonowy zaznaczył również, że koniecznym warunkiem ustalenia wysokości zasiłku chorobowego w kwocie odpowiadającej średniemu wynagrodzeniu z 6 miesięcy (aktualnie z 12), jest uzyskanie przez pracownika wypłaty wynagrodzenia w każdym z tych miesięcy, jako że dla ustalenia podstawy wymiaru zasiłku chorobowego ma znaczenie to, jakie wynagrodzenie zostało odwołującemu faktycznie wypłacone, a nie takie do którego jest uprawniony na podstawie umowy, ale go nie otrzymał. Tożsame ustalenia sąd poczynił w odniesieniu do wyliczenia świadczenia rehabilitacyjnego.

Wyrok sądu I instancji został zaskarżony apelacją pełnomocnika odwołującego się z dnia 25 października 2021 r., (k. 93 i nast.) w której wyrokowi zarzucono:

- 1) **obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść wyroku, tj. art. 233 § 1 k.p.c. polegającą na dokonaniu dowolnej a nie swobodnej oceny dowodów**, skutkującej dokonaniem błędnych ustaleń faktycznych polegających na przyjęciu, że wynagrodzeniem, które powinno być brane pod uwagę przy ustalaniu podstawy zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego jest zaniżone wynagrodzenie wypłacane W. C. w oparciu o umowę o pracę z dnia 30 stycznia 2009 roku (druga umowa o pracę obowiązująca równocześnie z pierwszą umową), podczas gdy w rzeczywistości należało wziąć pod uwagę należne wynagrodzenie z umowy z dnia 19 kwietnia 2008 roku w kwocie 5.800 zł (pierwsza umowa), bowiem to ta umowa była umową obowiązującą i nigdy nie została wypowiedziana;
- 2) **obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść wyroku, tj. art. 233 § 1 k.p.c. polegającą na dokonaniu dowolnej a nie swobodnej oceny dowodów, skutkującej dokonaniem błędnych ustaleń faktycznych polegających na przyjęciu**, że podstawa wymiaru zasiłku chorobowego wynosiła 3.618,86 zł, podczas gdy została ona wyliczona w oparciu o zaniżone wynagrodzenie W. C. bez uwzględnienia właściwej, obowiązującej umowy, zatem podstawa wymiaru zasiłku chorobowego – wyliczona w oparciu o dwunastomiesięczne wynagrodzenie – powinna być wyższa;
- 3) **obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść wyroku, tj. art. 233 § 1 k.p.c. polegającą na dokonaniu dowolnej a nie swobodnej oceny dowodów, skutkującej dokonaniem błędnych ustaleń faktycznych polegających na przyjęciu zaniżonych podstaw wymiaru świadczenia rehabilitacyjnego** obliczonych w oparciu o zaniżone wynagrodzenie W. C., podczas gdy należne mu wynagrodzenie było wyższe i to ono powinno być podstawą wypłaty świadczeń.

W konsekwencji odwołujący wniósł o zmianę wyroku, a ewentualnie o jego uchylenie w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zaskarżony wyrok podlega uchyleniu niezależnie od zarzutów sformułowanych w apelacji ze względu na zachodzącą w sprawie nieważność postępowania.

W myśl art. 378 § 1 k.p.c. Sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji, w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania. Stosownie do art. 374 k.p.c. jeżeli zachodzi nieważności postępowania Sąd II instancji może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym.

Zgodnie z art. 379 pkt. 2 k.p.c. nieważność postępowania zachodzi jeżeli strona nie miała zdolności sądowej lub procesowej, organu powołanego do jej reprezentowania lub przedstawiciela ustawowego, albo gdy pełnomocnik strony nie był należycie umocowany. Zaznaczyć należy, że „przesłanka braku organu powołanego do reprezentowania odnosi się do osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych mających zdolność sądową. Brak organu powołanego do reprezentowania (zazwyczaj zarządu) jest równoznaczny z niemożnością podejmowania przez dany podmiot czynności prawnych i procesowych. W związku z powyższym postępowanie z udziałem takiej osoby nie może się toczyć” (A. Patryk, komentarz do art. 379 [w:] O. M. Piaskowska (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie procesowe. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2022).

Stosownie do art. 477¹¹ § 1 k.p.c. stronami są ubezpieczony, osoba odwołująca się od orzeczenia wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności, inna osoba, której praw i obowiązków dotyczy zaskarżona decyzja, organ rentowy, wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności i zainteresowany. W postępowaniu odrębnym z zakresu prawa ubezpieczeń społecznych, inaczej więc niż w postępowaniu zwykłym oznaczono strony procesowe. W judykaturze słusznie zauważa się, że art. 477¹¹ k.p.c. daje uprawnienie do kontroli decyzji organu rentowego przez sądy pracy i ubezpieczeń społecznych z inicjatywy osób, których praw i obowiązków ona dotyczy, niezależnie od adresata tej decyzji. Unormowanie to gwarantuje udział w postępowaniu sądowym wszystkim takim osobom (także tym, które pominięte zostały w postępowaniu administracyjnym). Podmioty uczestniczące w postępowaniu z uwagi na swój interes prawny - nawet w wypadku dysponowania sprzecznymi bądź konkurencyjnymi interesami – posiadają ten sam procesowy charakter (status). Ingerencja w sferę prawną (sferę praw i obowiązków) może polegać m.in. na tym, że na skutek wydania decyzji na stronę mogą zostać nałożone obowiązki – w takiej sytuacji niewątpliwie zachodzi potrzeba zapewnienia ochrony interesu prawnego nie tylko strony "głównej", tj. ubezpieczonego czy organu rentowego, lecz także "pozostałych" stron, czyli tych podmiotów, na których interesy prawne oddziałuje rozstrzygnięcie sprawy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 14 listopada 2019 r., sygn. akt III AUa 575/19).

Na gruncie niniejszej sprawy za stronę w rozumieniu powyższego przepisu, należy uznać pracodawcę odwołującego, tj. (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w P.. Postanowieniem z dnia 1 października 2020 roku sąd I instancji zawiadomił zainteresowanego syndyka masy upadłości F. Sp z o.o. w upadłości z siedzibą w P. o toczącym się postępowaniu (k. 30). Na czas dokonania zawiadomienia zainteresowana spółka nie miała organów uprawnionych do jej reprezentacji (była w upadłości likwidacyjnej). W imieniu spółki działał syndyk masy upadłości w osobie M. W. (ww. osoba została wykreślona z rejestru KRS – data dokonania wpisu 09 lipca 2020 r., data uprawnomocnienia 12 sierpnia 2020 r. – pełny odpis z KRS-u k. 120-125). Wobec powyższego na dzień dokonania zawiadomienia o toczącym się postępowaniu (postanowienie z dnia 1 października 2020 r.) syndyk masy upadłości nie był uprawniony do reprezentacji spółki.

Zgodnie z teorią organów osoby prawnej, opartą na unormowaniu art. 67 § 1 k.p.c. i art. 38 k.c., do podjęcia decyzji i wyrażenia woli osoby prawnej powołane są osoby fizyczne wchodzące w skład jej organu i działanie tych osób traktowane jest jako działanie organu osoby prawnej. Ponieważ osoby prawne dokonują czynności procesowych poprzez organy uprawnione do działania w ich imieniu, zachodzi ścisłe powiązanie zdolności procesowej osoby prawnej z posiadaniem takiego organu. Braki w składzie właściwych organów zachodzą zarówno wtedy, gdy skład ten jest niezgodny z ustawą lub statutem, jak i wtedy, gdy strona nie ma powołanego organu uprawnionego do jej reprezentowania. Ustawodawca określił w art. 70 k.p.c. sposób usunięcia braków, zaś w art. 71 k.p.c. konsekwencje ich nieuzupełnienia, jak również ich nieusuwalności (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2013 r., V CSK 53/12).

Mając na względzie powyższe, podkreślić należy, że skoro zainteresowana spółka nie miała na czas zawiadomienia organu uprawnionego do jej reprezentowania, to nie było żadnej osoby fizycznej, która byłaby uprawniona do

odebrania zawiadomienia o toczącym się postępowaniu w imieniu spółki. Nie został też ustanowiony dla niej kurator. Tymczasem, zgodnie z art. 69 § 1 k.p.c., sąd orzekający, na wniosek strony przeciwnej, ustanawia kuratora dla strony niemającej zdolności procesowej, która nie ma przedstawiciela ustawowego, dla strony będącej osobą prawną, gdy w jej organie zachodzą braki uniemożliwiające jej reprezentację, albo dla strony będącej jednostką organizacyjną, o której mowa w art. 64 § 1¹, gdy brak jest osób uprawnionych do jej reprezentowania. W toku postępowania sąd orzekający w uzasadnionych przypadkach może z urzędu ustanowić kuratora dla osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej, o której mowa w art. 64 § 1¹. W piśmiennictwie trafnie podnosi się, że nieważność postępowania nie zachodzi, „nawet jeżeli strona nie ma organu powołanego do reprezentowania lub przedstawiciela ustawowego, gdy dla strony tej został ustanowiony kurator w trybie art. 69 § 1. Zgodnie z art. 69 § 3 kurator taki jest umocowany do dokonywania wszystkich czynności łączących się ze sprawą. W związku z czym jego powołanie powoduje, że brak posiadania przez stronę organu powołanego do reprezentacji lub przedstawiciela ustawowego przestaje być przyczyną uniemożliwiającą kontynuowanie postępowania” (A. Patryk, komentarz do art. 379 [w:] O. M. Piaskowska (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie procesowe. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2022). Jeszcze raz podkreślić należy, że kurator w niniejszej sprawie nie został powołany, co w efekcie spowodowało nieważność postępowania przed sądem I instancji.

Zgodnie ze stanowiskiem reprezentowanym w doktrynie, „stwierdziwszy, że zachodzi nieważność przed sądem pierwszej instancji, ujawniona po wniesieniu apelacji bądź przez stronę w apelacji, spowodowana tym, że strona nie miała zdolności sądowej, zdolności procesowej, organu powołanego do jej reprezentowania lub przedstawiciela ustawowego, sąd drugiej instancji przed rozpoznaniem apelacji, nie zawieszając postępowania apelacyjnego, powinien doprowadzić do usunięcia tych braków, jeżeli to możliwe” (M. Manowska, Apelacja w postępowaniu cywilnym. Komentarz. Orzecznictwo, WKP 2022). W orzecznictwie podkreśla się zaś, że w przypadku braku w postaci wadliwego pełnomocnictwa dopuszczalne jest sanowanie tego uchybienia poprzez potwierdzenie przez samą stronę czynności podjętych przez niewłaściwie umocowanego pełnomocnika, o tyle nie wchodzi w rachubę konwalidowanie wadliwości przejawiającej się w braku organu uprawnionego do reprezentacji strony (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 30 czerwca 2014 r., I ACa 268/14).

Usunięcie braków nie jest jednak możliwe w żaden inny sposób niż poprzez uchylene wyroku, zniesienie postępowania i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji. W związku z tym Sąd Okręgowy uchylił zaskarżony wyrok w całości, zniósł postępowanie poczynając od dnia 1 października 2021 roku (daty wydania postanowienia o zawiadomieniu zainteresowanego syndyka masy upadłości F. Sp z o.o. w upadłości z siedzibą w P. o toczącym się postępowaniu (k. 30)) i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji, pozostawiając temuż sądowi rozstrzygnięcie o kosztach procesu przed sądem II instancji.

30.05.2022 r.